

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مراقبت‌های همودیالیز برای بیماران

مؤلفین:

محسن ترابی‌خواه

کارشناس ارشد پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی آجا

پروفسور زهرا فارسی

استاد دانشگاه علوم پزشکی آجا

دکتر سیده اعظم سجادی

استادیار دانشگاه علوم پزشکی آجا

انتشارات
هذنگاره

سرشناسه	: ترابی خواه، محسن، ۱۳۷۲-
عنوان و نام پدیدآور	: مراقبت‌های همودیالیز برای بیماران/مؤلفین محسن ترابی خواه، زهرا فارسی، سیده اعظم سجادی.
مشخصات نشر	: کرج: انتشارات هنر نگاره، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۷ص: مصور.
شابک	: 978-600-93369-6-8: ۷۵۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: همودیالیز -- بیماران Hemodialysis -- Patients همودیالیز -- بیماران -- پرستاری و مراقبت Hemodialysis -- Patients -- Care
شناسه افزوده	: فارسی، زهرا، ۱۳۶۰ -
شناسه افزوده	: سجادی، سیده اعظم، ۱۳۵۹-
رده‌بندی کنگره	: RC۹۰۱/۷
رده‌بندی دیویی	: ۶۱۷/۴۶۱۰۵۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۵۴۱۹۴۴
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا	

انتشارات
هنر نگاره

مراقبت‌های همودیالیز برای بیماران

مؤلفین:

محسن ترابی خواه، پروفسور زهرا فارسی، دکتر سیده اعظم سجادی

ناشر: هنر نگاره

صفحه‌پرداز: مهدی اکبرزاده

چاپ اول: پاییز ۱۴۰۰

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

قیمت: ۷۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۳۶۹-۶-۸

همراه: ۰۹۱۲۳۱۵۰۷۶۸

تلفن انتشارات هنر نگاره: ۰۲۶-۳۴۳۴۹۴۹۸

honare.negareh.pub@gmail.com

فهرست مطالب

فصل اول: وظایف کلیه و نارسایی کلیه	۷
وظایف و نقش کلیه در بدن	۸
دفع مواد زاید بدن	۹
تنظیم تعادل آب در بدن	۹
تنظیم تعادل اسید و باز	۱۰
تنظیم فشار خون	۱۱
خون سازی و تولید گلبول های قرمز	۱۱
حفظ استحکام استخوان ها	۱۲
نارسایی کلیه	۱۲
فصل دوم: اهمیت همودیالیز	۱۷
عدم حضور در جلسات	۱۸
کاهش مدت زمان دیالیز	۱۸
کفایت دیالیز	۱۹
فصل سوم: مدیریت عوارض	۲۳
عوارض نارسایی کلیه	۲۴
عوارض قلبی-عروقی و فشار خون بالا	۲۴
کم خونی	۲۶
اختلال در میزان مواد معدنی بدن و مشکلات استخوانی	۲۸
احتباس آب و نمک در بدن	۳۰
اختلال در تعادل اسید و باز	۳۲
سندرم اورمیک	۳۲
خارش	۳۴
خستگی	۳۴
اختلالات جنسی	۳۵
مشکلات روحی	۳۵
عوارض حین همودیالیز	۳۶
کاهش فشار خون	۳۷

۳۸	گرفتگی عضلانی
۳۹	تهوع و استفراغ
۴۰	سردرد
۴۰	عفونت
۴۲	خونریزی

۴۳	فصل چهارم: رژیم غذایی
۴۴	اهمیت رژیم غذایی
۴۶	پروتئین
۴۸	سدیم (نمک)
۵۰	پتاسیم
۵۲	کلسیم
۵۲	فسفر
۵۴	منیزیم
۵۵	ویتامین‌ها
۵۶	میوه‌ها
۵۷	محدودیت مایعات

۵۹	فصل پنجم: فعالیت فیزیکی
۶۰	توصیه‌های پیش از شروع فعالیت بدنی
۶۱	انواع فعالیت بدنی در بیماران تحت همودایالیز
۶۲	فعالیت بدنی حین دیالیز
۶۴	فعالیت بدنی خارج از مرکز
۶۵	توصیه‌های کلی در خصوص فعالیت بدنی
۶۶	علائم خطر حین انجام فعالیت بدنی

۶۷	فصل ششم: مراقبت‌های مربوط به راه دسترسی عروقی
۶۸	فیستول شریانی-وریدی
۶۸	مراحل تعیبه‌ی فیستول شریانی-وریدی
۷۰	مراقبت‌های فیستول شریانی-وریدی
۷۳	عوارض فیستول شریانی-وریدی

پیشگفتار

بیماری مزمن کلیوی، یکی از مهمترین عوامل مرگ و میر در بین بیماری‌های غیر مسری است. با تغییر سبک زندگی مردم و در نتیجه افزایش شیوع بیماری‌هایی نظیر دیابت، پرفشاری خون و بدخیمی‌ها، شیوع بیماری مزمن کلیوی نیز در حال افزایش است. در نتیجه تعداد بیماران که به درمان‌های جایگزین کلیه نیاز دارند رو به ازدیاد است. در این میان، همودیالیز یکی از مرسوم‌ترین درمان‌های حمایتی در بین مبتلایان به نارسایی کلیه است. تعداد قابل ملاحظه‌ای از بیماران مبتلا به نارسایی کلیه در کشورمان نیز تحت درمان با همودیالیز قرار دارند.

یکی از چالش‌های اساسی در بین مبتلایان به بیماری‌های مزمن به ویژه نارسایی مزمن کلیه، کمبود دانش و آگاهی است که منجر به افزایش عوارض ناشی از بیماری می‌شود. عدم اطلاع از مراقبت‌های مورد نیاز و یا دریافت اطلاعات نادرست موجب افزایش سرعت پیشرفت بیماری شده و عوارض جسمی، روحی، اجتماعی و شغلی را به همراه خواهد داشت. از دیگر سو کمبود آگاهی و دانش در خصوص بیماری و مراقبت‌های مورد نیاز منجر به کاهش کیفیت درمان شده و نتایج بالینی ضعیف را به همراه خواهد داشت. بنابراین یادگیری جنبه‌های مختلف مراقبتی منجر به بهبود وضعیت جسمی، روحی، روانی و اجتماعی بیماران خواهد شد. در میان انبوه مشکلات و معضلاتی که بیماران تحت درمان با همودیالیز متحمل می‌شوند، دریافت اطلاعات صحیح، جامع و بروز، از جمله حقوق اولیه آن‌ها محسوب می‌گردد. بنابراین در بخش‌های مختلف این کتاب سعی شده است تا با استفاده از منابع به روز و معتبر، اطلاعات کاربردی با زبانی ساده در اختیار بیماران و خانواده‌های آن‌ها قرار گیرد تا ضمن آشنایی بیش از پیش با مراقبت‌های مورد نیاز خود، تا حد امکان عوارض ناشی از بیماری و درمان همودیالیز را کاهش داده و کیفیت درمان و زندگی خود را افزایش دهند.

در پایان، از حمایت‌های فرمانده محترم دانشگاه علوم پزشکی آجا (ارتش جمهوری اسلامی ایران) سرتیپ دوم پزشک آقای دکتر رامین حمیدی فراهانی و معاون محترم پژوهش و فناوری دانشگاه فرهنگ پزشک آقای دکتر مجتبی یوسفی زشک و همکاری مدیر محترم کمیته تألیف و ترجمه خانم دکتر فیروزه محرابی در فرایند بهبود کیفیت و چاپ این اثر کمال تشکر و قدردانی را دارم. همچنین، از زحمات کارکنان محترم انتشارات هنرنگاره به ویژه آقای مهدی اکبرزاده نیز که در چاپ این کتاب ما را یاری نمودند، کمال سپاسگزاری را دارم.